

**ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВИ
ЗА РАЗВИТИЕТО НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ В КОНТЕКСТА НА ПРЕГЛЕДА НА
ОТБРАНАТА**

Лекция на началника на отбраната адмирал Емил ЕФТИМОВ
на тържественото откриване на учебната 2020/2021 година във
Военна академия „Г. С. Раковски”

1 септември 2020 г., гр. София

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ГЕНЕРАЛИ, АДМИРАЛИ И ОФИЦЕРИ,
УВАЖАЕМИ СЛУШАТЕЛИ И СТУДЕНТИ,
ДАМИ И ГОСПОДА,**

За мен е изключителна чест и удоволствие при откриването на новата учебна година в нашето най-елитно висше военноучебно заведение да застана пред Вас и да споделя тенденциите и перспективите за развитието на Въоръжените сили на Република България, които бяха дефинирани при провеждане на Прегледа на отбраната.

В съвременната динамична среда на сигурност, колективната отбрана в Алианса е основният инструмент, гарантиращ националната сигурност на страната. В този контекст въоръжените сили развиват отбранителни способности, гарантиращи националната и съюзна сигурност, и позволяващи провеждането на операции по определените мисии.

В началото на миналата година стартираха Стратегическият преглед на системата за защита на националната сигурност и Стратегическият преглед на отбраната, интегрална част от който е Прегледът на отбраната в Министерството на отбраната. Резултат от този процес се явяват нови дългосрочни стратегически документи на отбраната, определящи основните параметри за изграждане и

развитие на въоръжените сили до 2032 г., като времевият хоризонт е синхронизиран с процесите на планиране на отбраната в НАТО.

Целта на Прегледа на отбраната е създаване на условия за изграждане, поддържане и развитие на необходимите отбранителни способности за изпълнение на конституционните задължения на българските въоръжени сили, на съюзните задължения на страната в НАТО и ангажиментите по Общата политика за сигурност и отбрана на Европейския съюз, както и в други инициативи, по които Република България е страна.

При извършването на Прегледа на отбраната бяха отчетени: средата на сигурност и тенденциите за нейното развитие; приоритетите на отбранителната политика; ролята, мисиите и задачите на въоръжените сили; нивото на политическа амбиция; стратегическите допускания и ограничения по прегледа; поетите политически ангажименти за постепенно увеличаване на разходите за отбрана; както и нормативната уредба.

Работата по Прегледа на отбраната в Министерството на отбраната беше организирана в четири основни направления, всяко със специфичен фокус.

Под мое ръководство беше организирана работата на Щаба на отбраната в Направление 2 „Необходимите отбранителни способности, командване и управление, организационна структура и дислокация на въоръжените сили“.

1. Определяне на необходимите отбранителни способности.

За основна методология при провеждането на прегледа е избран подходът за планиране на отбраната, базирано на способности с отчитане на рисковете и заплахите за националната сигурност.

Планирането на отбраната, базирано на способности, обхваща определените национални стратегически цели и приоритети, които се декомпозират във военни цели, възможни операции и задачи, а те от своя страна – в способности, необходими за изпълнение на тези задачи по време на операциите в съответствие с разработените планиращи сценарии, които покриват

общии ситуации за използването на военния инструмент в мирно време и за разрешаване на кризи и конфликти.

В хода на Прегледа беше извършена оценка на съществуващите способности във въоръжените сили спрямо изискванията, заложи в Кодовете и описанията на способностите на НАТО. Определящи са изискванията по най-всеобхватния сценарий „Защита на суверенитета на Република България и отбрана на територията на страната в колективен формат“, който дефинира минималните военни изисквания по мисия „Отбрана“, като задачите по останалите мисии се изпълняват с използване на вече изградени способности.

Определени бяха 188 минимално необходими военни способности. Това са способностите за изграждане, поддържане и развитие, гарантиращи успешното провеждане на операция по посочения сценарий. Ограничената финансова рамка, дори и при достигане на прага от 2% от брутния вътрешен продукт, наложи допълнително приоритизиране за балансирано развитие на въоръжените сили. В резултат на това до 2032 г. са определени 38 типа приоритетни способности за изграждане, включващи се в бюджетната прогноза, покриваща само 25% от общата ни оценка на необходимите капиталови разходи за минимално необходимите способности. Това е оптималният вариант, планиращ изграждането на всички деклариранни формирания от Целите за способности и инициативите на НАТО, както и задължителните способности, свързани с реализирането на трите основни проекта за превъоръжаване на въоръжените сили.

2. Развитие на въоръжените сили.

В хода на Прегледа се извърши анализ на системата за командване и управление, комуникационно-информационната поддръжка, функционалната и организационната структура на въоръжените сили, числеността, логистичното осигуряване, дислокацията и инфраструктурата.

Отчитайки дефинираните минимални военни способности и изискванията към въоръжените сили, беше изведена необходимостта от

извършване на тяхната трансформация в следните направления:

- Система за командване и управление;
- Функционална структура на въоръжените сили;
- Организационна структура на въоръжените сили;
- Численост на въоръжените сили за мирно и военно време.

Адаптирането на архитектурата на командната структура на стратегическо и оперативно ниво се фокусира върху трансформирането от предимно административна в момента към фокусирана за бърз преход за изпълнение на задачи при криза и конфликт, както и повишаване на гъвкавостта в определянето на ефективна система за командване и управление за всяка конкретна операция.

Стратегическото ниво се съсредоточава върху трансформиране на политическите указания във военни действия, мисии и операции; предоставяне на военна експертиза за вземане на обосновани решения в областта на отбраната; изграждане на отбранителните способности; развитие на въоръжените сили; предварително планиране и планиране в отговор на криза; стратегическо ръководство, координиране и синхронизиране взаимоотношенията на оперативното ниво, както и осъществяването на координацията и взаимодействието с НАТО и ЕС.

Структурното и функционалното оптимизиране на **оперативното ниво**, където командванията са подчинени на началника на отбраната, и организационното им изграждане се трансформира към организация, близка до необходимата при провеждане на мисии и операции. Усилията на оперативното ниво се съсредоточават за планиране, подготовка и провеждане на операции за постигане на заповяданите цели; подготовка на войските и силите; поддържане на всеобхватна ситуационна осведоменост; взаимодействие и координиране на действията на тактическите формирования.

Влошената среда на сигурност в региона и индикациите за заплахи срещу териториалната цялост на страни-членки наложиха НАТО да разработи

мерки за гарантиране суверенитета на съюзниците, като най-ключовата от тях е изграждането на капацитет за съдържане и колективна отбрана, вместо преимуществено провеждане на експедиционни операции извън чл. 5 от Вашингтонския договор. Това наложи в национален формат да се фокусираме върху релевантна функционална структура на въоръжените сили, осигуряваща провеждането на операции по гарантиране на суверенитета, защита на териториалната цялост и поддръжката като страна домакин. Въоръжените сили следва да се разпределят в **Сили за съдържане** (*Deterrence Forces*) и **Сили за отбрана** (*Defence Forces*). Силите за съдържане се използват в мирно време като поддържат висока степен на готовност за реагиране при заплаха срещу страната или съюзник. Силите за отбрана нарастват способностите за военно време при провеждане на операция за защита на територията на страната, включително при колективна отбрана на Алианса.

Идентифицираното снижаване на продължителността на застрашителния период изисква намаляване на сроковете за готовност, което извежда необходимостта от прилагане на смесен подход при комплектоването на част от формированията, т.е. нарастване на мирновременните структури с необходимото количество допълнителни структури и личен състав от запаса.

Организационната структура на въоръжените сили ще включва Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната.

Изменението в организационната структура спрямо моментното състояние е фокусирано върху формиране на Командване за логистична поддръжка и Командване „Комуникационно-информационна поддръжка и киберотбрана“, на базата на сега съществуващи структури с подобни задачи.

Развитието на войските и силите е с хоризонт до края на 2032 г. и обхваща два планиращи периода за изпълнение: първи период 2021 г. - 2026 г., в който е предвидено формиране/реорганизиране на структури на оперативно и част от тактическо ниво и втори период 2027 г. - 2032 г., когато е предвидено

оптимизиране/ реорганизиране на структури на тактическо ниво.

Анализът на моментната организационна структура във войските и силите показва, че същата позволява изпълнението на задачите и поддържането на способностите от въоръжените сили, но е необходимо в бъдеще да бъде оптимизирана.

Структурните промени в **Съвместното командване на силите (СКС)**, са насочени основно към освобождаване на командването от функции и дейности, предимно в областта на логистичното осигуряване.

Преструктурирането на СКС ще фокусира дейностите и задачите, изпълнявани от СКС основно към планирането и провеждането на операции, както и осъществяване на координация и взаимодействие със съюзния командир при провеждане на съюзни операции.

Основните изменения в организационна структура на **Сухопътните войски (СВ)** са свързани с реорганизиране структурите на тактическо ниво, които са насочени към своевременно нарастване и развърщане на силите при изпълнение на задачите по защита на териториалната цялост и суверенитета на България.

Промените в организационната структура на **Военновъздушните сили (ВВС)** са насочени предимно към своевременното усвояване на новия боен самолет F-16, с основно летище за базиране Граф Игнатиево и резервно – Безмер, което ще даде възможност за осигуряване на надеждната му експлоатация, провеждането на ефективна подготовка и използване на пълния боен потенциал на самолета, включително оперирането от летище за предно развърщане.

Основните изменения в организационна структура на **Военноморските сили (ВМС)**, са свързани с реорганизиране на Командването на ВМС, флотилията бойни и спомагателни кораби, и формированията на тактическо ниво.

Планира се реорганизиране на пунктовете за базиране във военноморски бази, извеждането им от състава на флотилията и преподчиняването им на командира на ВМС, повишаване способностите за наблюдение, електронно противодействие и кибер защита, както и реорганизиране на осигуряващите формирования, подчинени на командването на ВМС.

Основните изменения в организационна структура на **Съвместното командване на специалните операции (СКСО)** са свързани с достигане на необходимите оперативни способности и формиране на нова група за специални операции.

Изграждането на новото **Командване за логистична поддръжка** ще допринесе за подобряване на организацията и изпълнението на задачите по осигуряване на Българската армия с материални ресурси и услуги в мирно време и на въоръжените сили във военно време, поддръжка на силите на НАТО на територията на страната, като същевременно се освободи Съвместното командване на силите от ролята на основна логистична структура на Българската армия.

Командването за логистична поддръжка основно ще се формира от бригада „Логистика“ и структурите по контрол на придвижването от състава на СКС.

Командването за „Комуникационно-информационна поддръжка и киберотбрана“ (ККИП и КО) ще се формира на основата на Управлението на Стационарната КИС и подчинените на СКИС военни формирования.

В съответствие с определените финансово планирани способности за изграждане за периода 2021-2032 г., необходимата организационната структура, както и определената финансова макрорамка за Министерството на отбраната, беше изведена потребност от минимално нарастване на личния състав във въоръжените сили, което ще осигури изграждането, поддържането и развитието на ключовите способности за бойно използване на силите, тяхното осигуряване и поддръжка като страна домакин, както и способности, свързани с

усъвършенстване на системата за командване и управление.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ГЕНЕРАЛИ, АДМИРАЛИ И ОФИЦЕРИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,**

В заключение мога да заявя, че Прегледът на отбраната се намира в своята решаваща фаза, в която предстои да се финализират дейностите и да се оформят крайните резултати. Военното ръководство ясно дефинира крайното състояние на военния инструмент на държавата за разрешаване на кризи от всякакъв характер, а именно – подготвени, мобилни, съвместими, с висока степен на готовност въоръжени сили, съответстващи на нивото на амбиция за тяхното използване.

СКЪПИ СЛУШАТЕЛИ И СТУДЕНТИ,

Пожелавам ви ползотворен труд, лично и професионално усъвършенстване, справяне с казусите в обучението и възприемане на богатия научен и изследователски опит от преподавателите.

На добър час през новата учебна 2020/2021 година!